aeg ſiis muul tarwiliſemal wiiſil mitte otſa ei ſa ja ruttu mööda ei lähe? Aga iga paha asjaga on lugu nönda, et kui ſee kord õpitud, ſiis ei ole enam hõlbus lahti ſaada. Wana Luterus ütles juba: „Jooma kurat ſaab jääma kunni wiimſe pääwani.“ Needſamad ſõnad makſwad ka tubaka ſuitſetamiſe kohta, ſeſt joomine ja ſuiſetamine on otſegu kakſikwennad. Mõni lugeja ſaab wiſt mõtlema ehk ütlema: „Kui wiin ja tubakas nii kahjutegewad on, miks ſiis õpetajad ja targad arstid iſegi neid pruugiwad ja wiimaſed mitmed oma kirjades kiitwad, et tubaka ſuitſetamine terwiſele üsna hea peab olema, et peab paha wet ihu ſeeſt wäljakiskuma ja ka hambawalu wastu hea olema?“ Jah, palju on küll kirjutatud, aga teiſed kirjutawad jälle ſelle wastu ja ütlewad, et ſee mitte õige ei ole ja et tubaka ſuitſetamine hammaſtele hoopis paha peab olema, ſeſt et tubaka õli wõi ſahwt hammaſte kõwa korra ümbert äraſöövb ja ſiis hambad hoopis ärarikub ja nönda üleüldſe terwiſele kahjulik on; niihäſti pea kui ſiſekonnale. Seſt kui wiin ja tubakas alles tundmata oliwad, ſiis oliwad inimeſed hoopis terwemad ja tugewad ja hambad oliwad neil ſurmani terwed ja kõwad ja mitte nönda kui nüüd, et ju mitmel noores põlwes hambad ſuuſt ärakatkewad ja üleüldſe põdewad, mis wiina ja tubaka kihwt ju wanemateſt laste külge on toonud.

Ja kui ſuurt rahakahju tubaka ſuitſetamine teeb, wõime ſeſt piſukeſeſt asjaſt näha, kuidas üks aunwäärt ja tõſine mees mulle rääkis, et ta on ühte noort meeſt tunnud, kes aastas wiiekümne rubla eeſt, muiſt iſe põletades ja ka muiſt sõbradele jägades, on ſigarid läbilöönud. Igapidi on tubaka pruukimine kahjulik; mitmed ei ſa piibu himu päraſt aega ühte tundigi kirikus paigal ſeista, ehk parem, naad ei lähegi ſinna. Koolipoiſikeſedki ei ſaa tubaka päraſt rahu õiete õppida, waid käiwad nurga taga uulitſatel papirosſi tõmbamas.

Ka paganad ſaawad aru, et tubakas kahjulik on, ſeſt mõned neiſt ütleſiwad kord oma miſſionääri wastu: „Maſſa, niikaua kui meil tubakaſt on, ei pööra meie mitte patuſt.“ Seepeale tõid nemad piibud miſſionääri kätte. Seda wõiks ka küll mõni riſtiinimene teha.

Aga mis weel kõigehullem on: Ka mitmed naesterahwad käiwad juba papiros ſuus ja mõnel koguni weel piibu tobi. — Mis ſa teed, kui aſi nii kaugel on? — Nina tubaka muuſutamine ei pea mitte terwiſele nii kahjulik olema kui ſuitſetamine. — Tubaka lõugas pidamine on rop ja inetu, milleſt ei maksa rääkidagi.

Nüüd weel paar ſõna paieri õlleſt, mis meie päiwil õiete moodiks lakkuda on. Ma lugeſin hiljuti üheſt raamatuſt, et wana kuratil, ſee on

Eesti-ma rahwa Kalender 1882, lk. 27